

RAPORT

cuprinzând rezultatele sistemului de asigurare a calității, ca urmare a activității
Compartimentului de Monitorizare, Control, Competență și Cercetare Profesională în anul 2021

Compartimentul de Monitorizare, Control, Competență și Cercetare Profesională (CMCCCP) este structura specializată a Camerei Auditorilor Financiari din România (CAFR), care efectuează revizuiți pentru asigurarea calității activității de audit financiar, altul decât cel statutar, precum și a altor activități și servicii profesionale desfășurate de auditorii financiari, persoane fizice și firme de audit, potrivit legii.

Activitatea desfășurată în anul 2021 de către inspectorii CMCCCP, a fost orientată către:

- I. Realizarea și respectarea programelor de inspecție trimestriale aprobate de Biroul Permanent al Consiliului CAFR;
- II. Activități desfășurate de CMCCCP în colaborare cu alte Compartimente din cadrul CAFR și/sau alte instituții.
- III. Verificarea respectării de către auditorii financiari a legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor.

I. Activitatea de inspecție

În exercitarea atribuțiilor prevăzute de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/1999, cu modificările și completările ulterioare, CMCCCP a continuat să efectueze, în anul 2021, misiuni de revizuire a calității activității desfășurate de auditorii financiari, persoane fizice și firme de audit, membri ai Camerei.

Principalele reglementări specifice aplicate cu ocazia acestor inspecții au fost:

- Hotărârea nr. 65/2020 pentru aprobarea Normelor privind revizuirea calității activității de audit financiar, altul decât cel statutar, și a altor activități desfășurate de auditorii financiari .
- Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare.

A. Aria de cuprindere

În anul 2021, având în vedere prevederile legale privind măsurile de combatere a noului Coronavirus, au fost cuprinse în revizuirile de calitate, misiunile de audit financiar, altele decât cele statutare și alte activități și servicii profesionale desfășurate de către un număr de 166 de auditori financiari, din care 78 (47%) sunt auditori persoane fizice și 88 (53%) auditori persoane juridice, având localitățile de reședință în București și în județele Argeș, Brașov, Brăila, Buzău, Constanța, Dâmbovița, Dolj, Galați, Gorj, Giurgiu, Ialomita, Iasi, Ilfov, Prahova, Teleorman, Tulcea, Sibiu, Vâlcea și Vrancea.

Pentru anul 2021 planificarea inspecțiilor s-a efectuat ținând cont de criteriile prevăzute în Normele privind efectuarea inspecțiilor, care prevăd selectarea auditorilor pe baza unei abordări mixte ciclu-risc, astfel încât fiecare membru al Camerei care a declarat misiuni derulate în calitate de auditor financiar să fie verificat cel puțin o dată la șase ani, iar în cazul în care se identifică anumiți factori de risc asociați activității anumitor auditori financiari (spre exemplu un calificativ slab la o inspecție anterioară), aceștia au fost incluși în programele de inspecție trimestriale. Au fost selectați auditori financiari persoane fizice, respectiv firme de audit în proporții asemănătoare, iar numărul de inspecții a fost mai mic decât în anii precedenți din cauza prevederilor legale privind măsurile de combatere a noului Coronavirus.

Comparativ cu perioadele corespunzătoare din anii anteriori, aria de cuprindere în inspecția de calitate prezintă următoarea dinamică:

Perioada	Auditori inspecțiați din care:	Auditori evaluați	Auditori fin pf total/evaluați	% total/evaluați	Firme de audit Total/evaluate	%total/ evaluați
2021	166	115	78/50	47%/43%	88/65	53%/57%
2020	91	67	36/25	40%/37%	55/42	60%/63%
2019	265	199	111/78	42%/39%	154/121	58%/61%
2018	386	313	201/148	52,1%/47,3%	185/165	47,9%/52,7%
Dinamica						
2021/2020	182%	172%	217%/200%	X	160%/155%	X
2020/2019	34%	34%	55%/53%	X	36%/35%	X
2019/2018	66%	64%	56%/53%	X	83%/73%	X

Din datele prezentate anterior rezultă faptul că, din cei 166 membrii ai Camerei, inspecțiați în anul 2021, li s-au atribuit calificative unui număr de 115 auditori financiari.

În cazul auditorilor financiari cărora nu li s-a acordat un calificativ în urma desfășurării inspecțiilor de calitate de către echipele de inspecție, li s-a încheiat doar note de constatare întrucât aceștia fie au desfășurat doar misiuni de audit statutar sau alte activități care nu intră în sfera de verificare a CMCCCP, precum consultanță financiară, audit intern la entități publice, fie au declarat în raportul anual doar avansuri pentru misiuni ce urmează a se finaliza.

Numărul auditorilor financiari, dintre cei inspectati, care au desfășurat misiuni de altă natură și audit financiar sau doar misiuni de altă natură, se prezintă astfel:

Nr crt	Activitatea	Numărul auditorilor financiari care au desfășurat misiuni de altă natură și misiuni audit financiar, altul decât cel statutar	Numărul auditorilor financiari care au desfășurat doar misiuni de altă natură	Totalul auditorilor financiari care au desfășurat misiuni de altă natură
1	Proceduri convenite	7	46	53
2	Audit intern externalizat	4	16	20
3	Misiuni de revizuire situațiilor financiare	1	2	3

B. Constatările și rezultatele inspecțiilor de calitate efectuate în anul 2021

Conform art. 33 din „Normelor privind revizuirea calității activității de audit financiar, altul decât cel statutar, și a altor activități desfășurate de auditorii financiari, aprobate prin Hotărârea Consiliului Camerei Auditorilor Financiari din România nr. 65/2020, atribuirea calificativelor se efectuează de către echipa de inspecție, în raport cu gradul de realizare a obiectivelor de verificare, care exprimă modul în care auditorul a răspuns cerințelor Standardelor Internaționale de Audit (ISA) relevante.

Ca urmare a inspecțiilor efectuate în anul 2021, s-a constatat un grad mediu de respectare al obiectivelor selectate din Procedurile de revizuire a calității activității de audit financiar, altul decât cel statutar și a altor activități desfășurate de auditorii financiari aprobate prin Hotărârea Consiliului Camerei Auditorilor Financiari din România nr. 65/2020, care se prezintă, pe categorii de calificative, astfel:

Calificativ	Firme de audit		Persoane fizice		Total an 2019	
	număr	%	număr	%	număr	%
A	58	66%	41	52%	99	59%
B	6	6,8%	5	6,4%	11	7%
C	1	1,2%	2	3%	3	2%
D	0	0%	2	3%	2	1%
Subtotal	65	74%	50	64%	115	69%
Fără calificativ	23	26%	28	36%	51	31%
Total	88	100%	78	100%	166	100%

S-a constatat că unele obiective și teste specifice continuă să fie documentate și realizate de către auditorii cuprinși în verificare într-o proporție nesatisfăcătoare. În Anexa 1 sunt selectate principalele proceduri la care s-a constatat un grad de realizare nesatisfăcător, ori regrese față de perioada corespondentă anterioară.

II. Activitati desfasurate de CMCCCP in colaborare cu alte Compartimente din cadrul CAFR si/sau alte institutii.

1. Participarea activă la sesiunile de lucru organizate online în anul 2021 în cadrul proiectului internațional Quality Assurance Network (QAN).
2. Elaborarea de răspunsuri către auditori cu privire la aspecte profesionale, iar în cursul anului 2021, au existat numeroase solicitări de informații și puncte de vedere cu privire la Procedura de implementare a schemei de ajutor de stat pentru Horeca, precum și la Raportul prevăzut în Legea nr. 129/2019, privind funcția de audit independent a entităților raportoare, ce depășesc anumite criterii de mărime.
3. Participarea la elaborarea modelului de raport de audit privind baza de calcul a ajutorului de stat ce se acordă sub forma unor granturi în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 224/2020, cu modificările și completările ulterioare, care a fost pus la dispoziția membrilor Camerei, prin intermediul site-ului CAFR;
4. Participarea la elaborarea modelului de raport de audit AML, pentru exercitarea funcției de audit independent în scopul testării politicilor sau normelor interne de administrare a riscurilor de spălare a banilor, elaborate de entitățile raportoare, așa cum sunt ele definite prin Legea nr. 129/2019;
5. Participarea activă la elaborarea materialelor pentru desfășurarea Conferinței Anuale CAFR ce a avut loc în 17 aprilie 2021, precum și a materialelor pentru desfășurarea celui de-al VII-lea Congres al Profesiei de Auditor Financiar din România, din data de 29 octombrie 2021;
6. Participarea la sesiunile de evaluare a modului de implementare și de aplicare efectivă de către statele membre U.E a Directivei (UE) 2015/849 în domeniul prevenirii spălării banilor (AMLD4), derulate de Consiliul Europei în perioada 9-12 martie 2021, precum și în data de 15 decembrie 2021 în ceea ce privește activitatea ONPCSB și a celorlalte autorități competente, printre care se numără și CAFR;
7. Sprijinirea CAPCS în organizarea cursurilor de pregătire suplimentară a auditorilor financiari monitorizați - conform Ordinului Președintelui CAFR nr. 18/2012, transpus ulterior în Normele privind efectuarea inspecțiilor pentru asigurarea calității activității de audit financiar, altul decât cel statutar, și a altor activități desfășurate de auditorii financiari, aprobate prin Hotărârea Consiliului CAFR nr. 65/2020, CMCCCP a întocmit pentru Compartimentul admitere, pregătire continuă și stagii, lista auditorilor financiari inspecțiați de către echipele de inspecție ale CMCCCP în perioada 01 ianuarie – 31 decembrie 2020, care au obținut în urma verificărilor efectuate calificativele B, C, D.

III. Verificarea respectării de către auditorii financiari inspecțiați a legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului

Unul dintre obiectivele importante ale revizuirilor de calitate desfășurate de CMCCCP îl reprezintă verificarea respectării legislației CAFR în domeniul spălării banilor, și, începând cu anul 2017, pe lângă obiectivele de control verificate de inspectorii CMCCCP în acest domeniu, se verifică, printr-un chestionar stabilit împreună cu reprezentanții ONPCSB, în urma unei serii de întâlniri tehnice, o serie de aspecte prevăzute în Legea 129/2019.

Din totalul celor 166 de inspecții de calitate derulate de CMCCCP în anul 2021, cu privire la respectarea de către membrii CAFR a prevederilor din Legea 129/2019 au rezultat următoarele:

1. O firma de audit inspectata in anul 2021, nu a desemnat, printr-un act intern, persoana responsabilă pentru punerea în aplicare a prevederilor referitoare la prevenirea și combaterea spălării banilor.
2. Un numar de 4 firme de audit inspectate in anul 2021, nu au notificat ONPCSB cu privire la desemnarea persoanei responsabile pentru punerea în aplicarea prevederilor referitoare la prevenirea și combaterea spălării banilor.
3. Un numar de 5 auditori financiari, nu au elaborat Proceduri interne în vederea respectării prevederilor legislative în acest domeniu, incluse în sistemul propriu de control al calității.
4. Un numar de 15 auditori financiari nu au asigurat instruirea angajaților cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, prin programe de instruire.
5. Un numar de 35 de auditori financiari nu au documentat clasificarea clienților în funcție de risc.
6. Un numar de 39 de auditori financiari nu au aplicat măsurile care se impun, în funcție de riscurile asociate fiecărui client, respectiv măsuri standard, măsuri simplificate sau măsuri spulimentare.
7. Un numar de 6 auditori financiari nu au aplicat politicile și procedurile de cunoaștere a clienților și nu a identificat beneficiarul real pentru fiecare client.
8. Un numar de 18 auditori financiari nu au verificat existența vreunei sancțiuni internaționale aplicată acționarilor clientului, pe site-ul ONPCSB, în mod special în cazul persoanelor juridice ai căror acționari sunt cetățeni străini.
9. Un numar de 8 auditori financiari inspectati în anul 2021 nu au specificat în politicile și procedurile privind prevenirea și combaterea spălării banilor faptul că informațiile privind măsurile de identificare a clientului se vor păstra pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, începând cu data când se încheie relația cu clientul.
10. Auditorii financiari inspectati în anul 2021 au declarat că nu au identificat, pe parcursul misiunilor de audit desfasurate, tranzacții asupra cărora au avut suspiciuni că ar fi avut ca scop spălarea banilor sau finanțarea terorismului.

x

Prezentul raport a fost elaborat numai pentru informarea Consiliului CAFR.

p. Sef CMCCCP,

Rodica Iacob

Intocmit
Alex Radoi

Pagina 5 din 6

Anexa 1

Obiective și teste documentate și realizate de către auditorii cuprinși în verificare într-o proporție nesatisfăcătoare

Denumirea procedurii	Natura misiunii	Grad de realiz în Sem I 2021
A6. A fost documentată de auditor, în cadrul dosarului permanent, revizuirea/actualizarea cunoașterii generale a activității clientului, conform cerințelor ISA 315 "Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă prin înțelegerea entității și a mediului său"?	Audit financiar	56%
A10. A fost documentată evaluarea riscului de denaturare semnificativă atât la nivelul situațiilor financiare, cât și la nivel de afirmații pentru clase de tranzacții, solduri ale conturilor și prezentări, conform ISA 315 "Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă prin înțelegerea entității și a mediului său"?	Audit financiar	52%
A16. A fost documentată existența și evaluarea sistemului contabil și de control intern al clientului de audit? (vezi ISA 315 "Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă prin înțelegerea entității și a mediului său")	Audit financiar	64%
A2. A fost documentată de auditor, actualizarea cunoașterii generale a activității clientului și a proiectului conform cerințelor ISA 315?	ISRS4400	66,07%
A5. A întocmit auditorul un plan de abordare a procedurilor convenite, astfel încât să efectueze o misiune eficientă, conform cerințelor paragrafului 13 din ISRS 4400?	ISRS4400	67,86%
B3. A documentat auditorul financiar, în funcție de natura misiunii pe bază de proceduri convenite, cerințele specifice ale fiecărei secțiuni aplicabile și a procedurilor de audit efectuate?	ISRS4400	63,11%
A.3 Pentru fundamentarea planului de audit intern s-a efectuat o analiză a riscurilor, estimarea probabilității și a impactului pentru societate (Matricea de risc a organizației)?	Audit Intern	71,43%
B4. A evaluat auditorul intern Matricea de Risc a organizației auditate?	Audit Intern	59,52%
C1. Coordonatorul activității de audit intern a revizuit foile de lucru și a evaluat nivelul de îndeplinire a criteriilor de calitate pentru informațiile obținute?	Audit Intern	71,43%